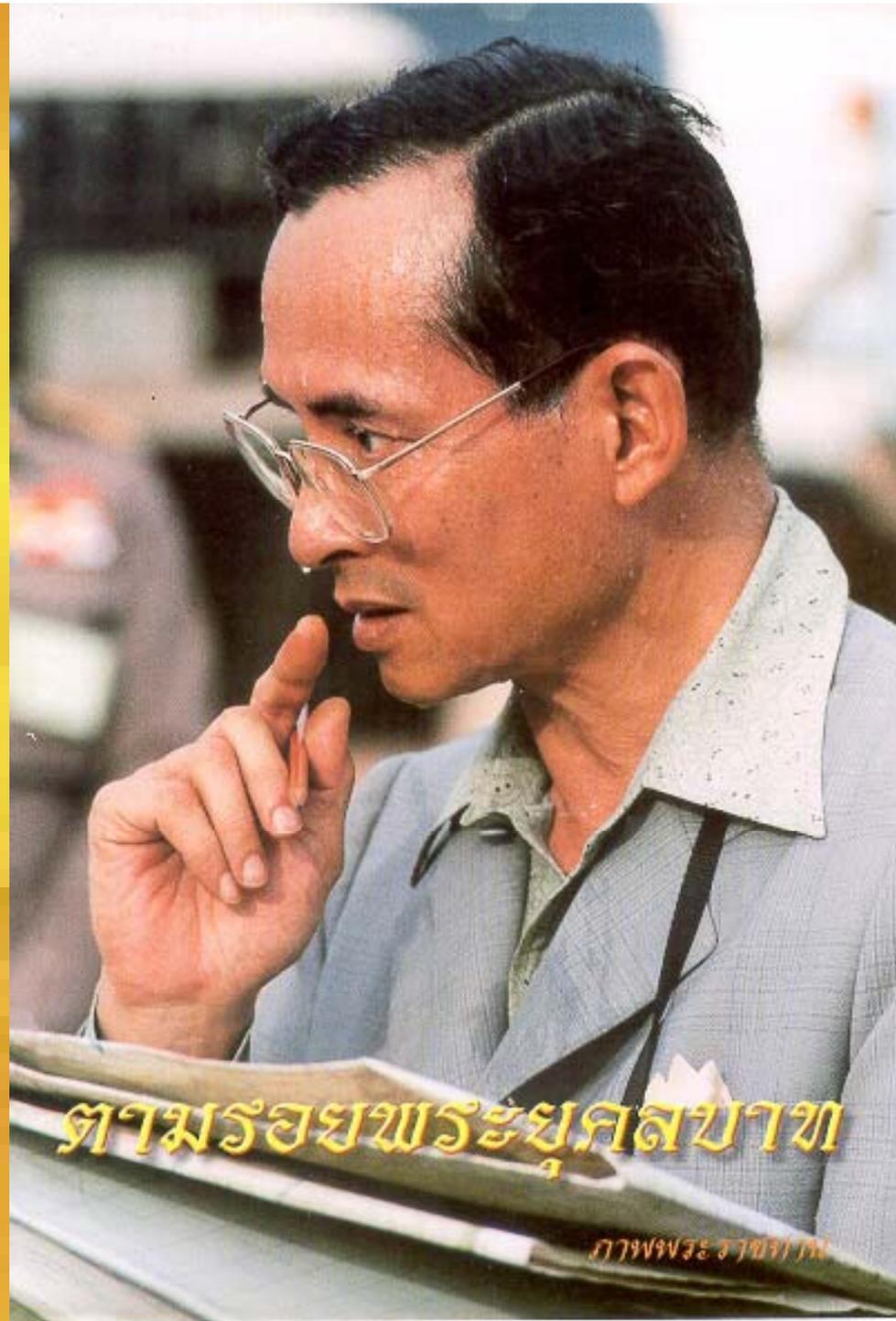

ตามรอยพระยุคลบาท

กรมพระวชิรญาณวโรรส

ตามรอยพระยุคลบาท

กรมพระวชิรญาณวโรรส

การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท : เสริมสร้างวินัย จริยธรรม และการรักษาวินัยข้าราชการ

โดย

นายเกริกเกียรติ เอกพจน์

- ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมจริยธรรม
- กรรมการจริยธรรม สำนักงาน ก.พ.
- กรรมการบริหารมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

พระปฐมบรมราชโองการ

วันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๓

ทศพิธราชธรรม

๑. ทาน	ให้ทาน
๒. ศีล	รักษาศีล
๓. ปริจาคะ	สละประโยชน์ส่วนตน
๔. อาชวะ	ซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น
๕. มัททวะ	อ่อนโยน มีสัมมาคารวะ
๖. ตปะ	พากเพียร ไม่เกียจคร้าน
๗. อักโกธะ	ระงับความโกรธ
๘. อวิหิงสา	ไม่เบียดเบียน
๙. ขันติ	อดทน
๑๐. อวิโรธนะ	แน่วแน่ในความถูกต้อง

สำนักงาน ก.พ.

ครอบครัว
และ
รัฐนาวาไทย

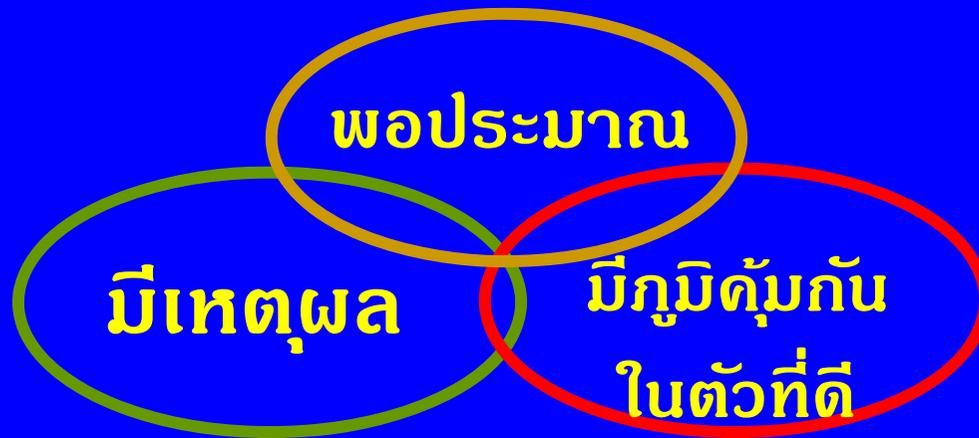
เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ
ก็มีความโลภน้อย

เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย.
ถ้าทุกประเทศมีความคิด-อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ-
มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง
หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง
ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข...”
(๔ ธ.ค. ๒๕๔๑)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง :
เสริมสร้างวินัยและป้องกันการกระทำผิดที่สมควร มั่นคงและยั่งยืน

ทางสายกลาง

เงื่อนไขความรู้
(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

เงื่อนไขคุณธรรม
(ซื่อสัตย์สุจริต สติปัญญา ขยันอดทน แบ่งปัน)

นำไปสู่

ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม

สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

ประโยชน์ของการนำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

- **ชีวิตและกิจการมีความสมดุลทั้งยามปกติ
และยามวิกฤติ**
- **มีภูมิคุ้มกันหรือความเข้มแข็ง พร้อมรับ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านวัตถุ
สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม**
- **ชีวิตและกิจการเจริญรุดหน้าไปอย่างมั่นคง**

ผลการปฏิบัติตามแนวทาง "เศรษฐกิจพอเพียง"

- **ชีวิต – หน้าที่การงานเกิด "สมดุล"**
- **บุคคล – ครอบครัว – องค์กร – ชุมชน
และประเทศชาติมีความเข้มแข็งพร้อมรับ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก
และภายในได้เป็นอย่างดี**

หลักราชการ

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑. มีความสามารถ

๒. มีความเพียร

๓. มีไหวพริบ

๔. มีความรู้เท่าถึงการ

๕. มีความซื่อตรงต่อหน้าที่

๖. มีความซื่อตรงต่อคนทั่วไป

๗. รู้จักนิสัยของคน

๘. รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว

๙. มีหลักฐาน

๑๐. มีความจงรักภักดี

หลักประพฤติปฏิบัติเป็นข้าราชการที่ดี ที่ได้เรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท

- ◆ สุจริต เทียงตรง
  - ◆ เลียสละ อดทน
  - ◆ ฝีกตนมีระเบียบ
- ◆ เพียบพร้อมความรู้
  - ◆ คู่กุศโลบาย
  - ◆ ขยายสัมพันธ์ประสาน
    - ◆ รับผิตชอบ
    - ◆ ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่
    - ◆ ให้สำเร็จทันการ
- ◆ ปฏิบัติงานยึดมั่นในผลประโยชน์ของแผ่นดินและความถูกต้องเป็นธรรม

...คนที่มีระเบียบมีวินัยนั้นเป็นผู้ที่เข้มแข็ง เป็นผู้หวังดีต่อตัวเอง เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต อันนี้เป็นระเบียบอย่างหนึ่ง เป็นวินัยอย่างหนึ่ง คือว่าถ้าคนใดมีระเบียบมีวินัยในร่างกาย คือหมายถึงการปฏิบัติของตัวในกิจกรรมารยาท ทำให้ไม่มีอุปสรรคต่อการขวนขวายหา จะหาความรู้ก็ได้ หาอะไรก็มีความสำเร็จ คือหาสิ่งที่ตัวกำลังมุ่งที่จะปฏิบัติ การปฏิบัติด้วยความมีระเบียบ มีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ อันนี้เป็นระเบียบวินัยชนิดหนึ่ง ระเบียบวินัยอีกชนิดที่กล่าวเมื่อตะกี้ ก็คือระเบียบในใจ ในใจนั้นก็คือการกระทำอะไร เราต้องคิด เมื่อมีระเบียบในความคิด คือมีเหตุผล สิ่งใดที่คิดก็คิดออก สมมุติว่าเราคิดเรื่องหนึ่ง แล้วก็ไปคิดถึงอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง แล้วไปคิดถึงเรื่องที่สาม เรื่องที่สี่ เรื่องทั้งสามสี่เรื่องนี้ก็ไม่มีความสำเร็จแน่นอน เพราะว่ามันฟุ้งซ่าน ฉะนั้นต้องมีระเบียบในความคิด ที่เรียกว่าระเบียบในใจหรือวินัยในความคิด...

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา
ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสงขลา วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๔

...วินัย แท้จริงมีอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งคือวินัยตามที่ทราบกันและถือกัน อันได้แก่ข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้ เป็นกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้ถือปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งคือวินัยในตนเอง ที่แต่ละคนจะต้องบัญญัติ ขึ้นสำหรับควบคุมบังคับให้มีความจริงใจ และให้ประพฤติปฏิบัติตามความจริงใจนั้นอย่างมั่นคง มีลักษณะเป็น สัจจาธิษฐาน หรือการตั้งสัตย์สัญญาให้แก่ตัว วินัยอย่างนี้ จัดเป็นตัววินัยแท้ เพราะให้ผลจริงและแน่นอนยิ่งกว่า วินัยที่เป็นบทบัญญัติ ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อกูลให้การถือการใช้วินัยที่เป็นบทบัญญัตินั้น ได้ผลเที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์เต็มเปี่ยมตามเจตนารมณ์ สำคัญที่วินัยในตนเองนี้จะต้อง บังเกิดขึ้นจากการที่ได้ยังคิดแล้ว ได้ใช้ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด พิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว จนเห็นประจักษ์ในเหตุในผลที่แน่แท้ และเมื่อเป็นวินัยที่กลั่นกรองขึ้นจากสติปัญญาความฉลาดรอบคอบ ก็ย่อมจะทำให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ทรงความ ศักดิ์สิทธิ์ คุ่มครองป้องกันผู้ปฏิบัติให้พ้นจากภัยอันตรายและเหตุแห่งความเสื่อมเสียทั้งปวงได้ ทั้งทางกายทางใจ พาให้เจริญรุ่งเรือง พร้อมด้วยศักดิ์ศรี เกียรติ อำนาจทุกประการ...

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ วันพุธที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๔

...วินัยนั้น เมื่อนำมาฝึกหัดปฏิบัติจะเป็นดั่งข้อบังคับที่ควบคุมบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติเป็นระเบียบ จึงอาจทำให้เกิดความอึดอัดลำบากใจ เพราะต้องฝืนกระทำ. แต่เมื่อปฏิบัติไปให้ชิน จนรู้สึกว่าเป็นไปโดยอัตโนมัติแล้ว ก็จะสำเร็จผล ทำให้เป็นคนมีระเบียบและเป็นระเบียบ คือ คิดก็เป็นระเบียบ ทำก็เป็นระเบียบ ตามลำดับขั้นตอน ตามกาลเทศะ ตามความเหมาะสมพอควร หายสับสน หายลังเล และหายขัดแย้ง ทั้งในความคิด ทั้งในการทำงาน สามารถนำวิชาความรู้และความชำนาญทุกๆ ประการ ไปใช้ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว สำเร็จผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ช่วยให้เกิดประโยชน์สมบูรณ์บริบูรณ์ตามจุดหมาย ทั้งจะเกื้อกูลรักษาผู้มีวินัยให้เจริญสวัสดิ์ทุกเมื่อ...

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันเสาร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๖

...การมีวินัย มีความสามัคคี และรู้จักหน้าที่ ถือกันว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญประจำตัวของคนทุกคน. แต่ในการสร้างเสริม
คุณสมบัติสามข้อนี้ จะต้อง ไม่ลืมว่า วินัย สามัคคี และหน้าที่นั้น เป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งยอมให้คุณหรือให้โทษได้มาก
เท่าๆ กันทั้งสองทาง. เพราะฉะนั้น เมื่อจะอบรมจำเป็นต้องพิจารณา ให้ถ่องแท้แน่ชัดก่อนว่าเป็นวินัย สามัคคี และหน้าที่ที่ดี คือ
ปราศจากโทษ เป็นประโยชน์ เป็นธรรม ไม่เคลือบแฝงไว้ด้วยสิ่งชั่วร้าย เช่น วินัย ก็ต้องไม่ใช่วินัยเพื่อตน เพื่อหมุ่คณะของตนเท่านั้น
ต้องเป็นวินัยเพื่อคนทุกคน เพื่อคนส่วนใหญ่ เป็นวินัยที่ถูกต้อง ที่เป็นการสร้างสรรค์. ทำนองเดียวกัน การสามัคคีกันทำการหรือทำ
หน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะต้อง เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล มิใช่เพื่อการเพิ่มพูนประโยชน์เฉพาะพวกตน แล้วเบียดเบียนผู้อื่นให้
เดือดร้อนเสียหาย. จึงเห็นได้ว่าการสร้างวินัย สามัคคี และความรู้จักหน้าที่ให้แก่เยาวชน ต้องกระทำด้วยความเพ่งพินิจอย่างละเอียดถี่
ถ้วนเป็นพิเศษ มิฉะนั้นจะไม่บังเกิดผลที่พึงประสงค์ หรือชั่วร้าย อาจกลับกลายเป็นการทำลายอนาคตและความเจริญมั่นคงของชาติไป
ก็ได้...

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทและรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี

ณ ศาลาศิวลาสัย พระราชวังดุสิต วันอังคารที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ผู้ที่ทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ย่อมเป็นคุณแก่ตนด้วย.
ผู้ที่ทำงานโดยเห็นแก่ตัวเบียดเบียนประโยชน์ส่วนรวม ย่อมทำลาย
ความมั่นคงของชาติ และที่สุดท้ายจะเอาตัวไม่รอด. ข้าราชการทุกคน
จึงต้องทำงานทุกอย่าง ด้วยสติสำนึกถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อ
ส่วนรวมอยู่เสมอ.

วังไกลกังวล

วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

การปฏิบัติราชการนั้น นอกจากมุ่งกระทำเพื่อให้งานสำเร็จไป
โดยเร็วและมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะต้องกระทำด้วยสติรู้ตัวและ
ปัญญา รู้คิด ว่าสิ่งใดเป็นความเจริญ สิ่งใดเป็นความเสื่อม อะไรเป็น
สิ่งที่ต้องทำ อะไรเป็นสิ่งที่ต้องละเว้นหรือกำจัด. ผลที่เกิดขึ้นจึงจะ
เป็นประโยชน์ที่แท้และยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม.

วังไกลกังวล

วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“งานราชการนั้น คือ งานของแผ่นดิน. ข้าราชการจึงต้อง
สำเหนียก ตระหนักอยู่ตลอดเวลาถึงฐานะและหน้าที่ของตน แล้วตั้งใจปฏิบัติงาน
ทุกอย่างโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง และด้วย
ความมีสติยั้งคิด รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดควรงดเว้น เพื่อให้งาน
ที่ทำปราศจากโทษเสียหาย และบังเกิดผลประโยชน์ที่แท้ คือ ความเจริญมั่นคงของ
ประเทศชาติและประชาชน.”

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๖
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒

“...ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดี
ได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็น
คนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดี
ไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...”

คุณธรรม ๔ ประการ

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย

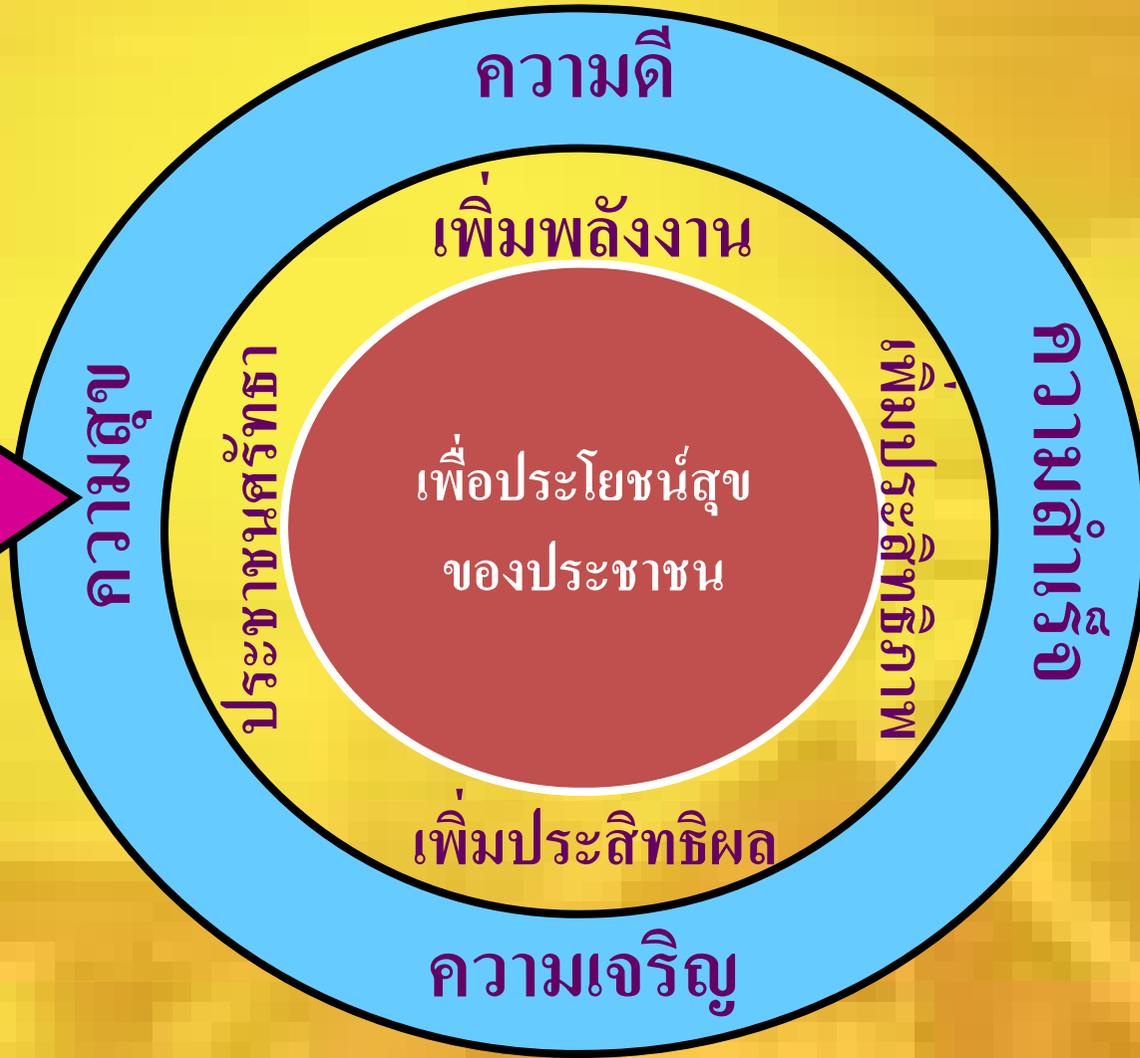
ในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

- ประการแรก คือการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะ
ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
- ประการที่สอง คือการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติ
ปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น
- ประการที่สาม คือการอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติ
ล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จัก
เสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์
ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้
งอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข
ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้
ดังประสงค์

การเรียนรู้ตามรอย
พระยุคลบาท : เสริมสร้าง
วินัย จริยธรรม และ
รักษาวินัยข้าราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 87
บัญญัติไว้ว่าให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับ
บัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

คำอธิบาย

“การเสริมสร้างและพัฒนา” หมายความว่า การส่งเสริมให้ผู้อยู่ใต้
บังคับบัญชามีวินัยในตนเองด้วยวิธีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ และการอื่นใดอันจะ
เสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับ
บัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย มีความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรี
เห็นคุณค่าของการมีวินัยในตนเองและวินัยกลุ่ม หรือด้วยวิธีการอื่นใด
ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมของแต่ละส่วนราชการตามที่เห็นสมควร

“การป้องกัน” หมายความว่า กระบวนการเสริมสร้างความรู้สึกนึกคิด
ในทางที่ดีงาม การกำหนดหลักปฏิบัติงานที่ดีและให้ถือปฏิบัติเพื่อเป็นการ
ลดแรงจูงใจที่จะนำไปสู่การกระทำผิดวินัย รวมทั้งการเอาใจใส่ สังเกตการณ์
และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยอันเป็นการรักษาวินัยที่ควร
ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ที่แตกต่างของแต่ละ
ส่วนราชการ ซึ่งผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ
จะต้องทราบถึงปัญหา และสาเหตุแห่งการกระทำผิดวินัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
อันเป็นการป้องกันการกระทำผิดที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับภูมิสังคม
นั้น ๆ

ส่วนในกรณีที่มีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว จะต้องรีบสืบสวนข้อเท็จจริง และหรือดำเนินการสอบสวนทางวินัยโดยเร็ว ด้วยความยุติธรรม และเป็นธรรม เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบที่น่าเกรงกลัว อันเกิดจากการกระทำผิดวินัย ในขณะเดียวกันต้องมีมาตรการคุ้มครองพยานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางวินัยด้วยหรือด้วยวิธี การอื่นใดที่เหมาะสมกับภูมิสังคมของแต่ละส่วนราชการตามที่เห็นสมควร

โอกาส

ไม่ผิด

ผิด

ความ
ปรารถนา

จริยธรรม

ในทางศาสนา

ในการประกอบวิชาชีพ

ในการทำงาน

ปทัสสถาน

ศีลธรรม

จรรยา

วินัย

ประกาศิต

ควร

พึง

ต้อง

พฤติกรรม

คุณธรรม

จรรยา

วินัย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อคน

เพื่อคน + งาน

เพื่องาน

ผล

ดี

ศักดิ์ศรี + ประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

อบายมุข 6

ผีหนึ่ง ชอบดื่มสุราเป็นอาถิณ ไม่ชอบกินข้าวปลาเป็นอาหาร
ผีสอง ชอบท่องเที่ยวยามวิกาล ไม่รักลูกรักบ้านของตน
ผีสาม ชอบเที่ยวดูการละเล่น ไม่ละเว้นบารค์ลับละครโขน
ผีสี่ ชอบคบคนชั่วมั่วกับโจร หนีไม่พ้นอาญาตราแผ่นดิน
ผีห้า ชอบเล่นไฟเล่นมั่วก็พาบัตร์ สารพัดถั่วไปไฮโลว์สิ้น
ผีหก ชอบเกี่ยจคร้านการหากิน มีทั้งสิ้นหกผีอัปรีย์เอย

เหตุทางใจที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย

* ไม่เข้าใจ

* ตามใจ

* ไม่ใส่ใจ

* ชะล่าใจ

* เผลอใจ

* ล่อใจ

* ไม่มีจิตใจ

* จำใจ

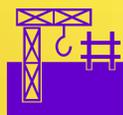
* เจ็บใจ

* ตั้งใจ

สาเหตุวินัยเสื่อม

 อบายमुख

 ตัวอย่างไม่ดี

 ขวัญไม่ดี

 งานล้นมือ

 ความจำเป็นในการครองชีพ

 โอกาสเปิดช่องต่อใจ

 การปล่อยปละละเลยของผู้บังคับบัญชา

แนวทางการเสริมสร้างทางวินัย

ตามรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบการเสริมสร้างวินัย
ข้าราชการและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของ
ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข

ความเห็นจากผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๔๘ ท่าน ได้ให้ความเห็นเรื่อง การเสริมสร้างวินัยข้าราชการไว้มีสาระสำคัญว่า “การเสริมสร้างวินัย ข้าราชการพลเรือนที่แท้จริง ต้องเป็นการทำให้ข้าราชการเกิดสำนึกว่าวินัย เป็นกรอบควบคุมความประพฤติขั้นต้นเท่านั้น ข้าราชการนอกจากจะไม่ทำ ผิดวินัยแล้ว ยังต้องไม่พยายามเลี่ยงวินัย ต้องมีสำนึกรับผิดชอบในการ ทำงานเหมือนเป็นชีวิตจิตใจของตน ต้องถือวินัยเหมือนเป็นหลักศีลธรรม ในการทำงาน ไม่ทำผิดแม้มีโอกาสทำได้ และไม่หาประโยชน์จากการทำผิด ทำงานด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมุ่งให้เป็นคุณแก่ข้าราชการ ประชาชน และประเทศชาติ”

**แนว
ทาง
การ
เสริม
สร้าง
วินัย**

แนวทางในการเสริมสร้างทางวินัย
ข้าราชการพลเรือน 2 ทางคือ

1. เสริมสร้างโดยการส่งเสริมให้
ข้าราชการมีวินัยในตนเอง
2. เสริมสร้างโดยการป้องกันการ
กระทำผิดวินัยข้าราชการ โดย
หน่วยงานราชการผู้บังคับบัญชา

ในการดำเนินการเสริมสร้างโดยการส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัยในตนเอง อาจทำได้โดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ ซึ่งอาศัยปัจจัยพื้นฐานที่จะส่งผลในการสร้างลักษณะเชิงพฤติกรรม เช่น

☞ อุดมคติ

☞ ความกลัว

☞ ความสำนึกในหน้าที่

☞ ความรับผิดชอบ

☞ ความละเอียด

☞ ความร่วมมือร่วมใจ

☞ ขวัญและกำลังใจ

☞ ความภูมิใจ

☞ ความรักเกียรติศักดิ์

☞ ผู้บังคับบัญชาต้องสร้างศรัทธาให้เกิดแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

☞ ตัวข้าราชการเอง ต้องควบคุมตนเอง พัฒนาตนเอง

☞ การเจริญตามรอยพระยุคลบาท

☞ การเสริมสร้างโดยทางวิชาการ

จรรยาข้าราชการ

- จรรยาข้าราชการ เป็นจรรยาวิชาชีพ(**professional ethics**)
- จรรยาวิชาชีพเป็นสิ่งซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพต่าง ๆ จะต้องมีการรักษาไว้เพื่อธำรงเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ และเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจในการประกอบวิชาชีพนั้น
- การประกอบวิชาชีพที่จะต้องมีการจรรยาวิชาชีพกำกับและมีการควบคุม ได้แก่ วิชาชีพที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างเมื่อเกิดการผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากหลักวิชา

การรักษาจรรยาข้าราชการ

ตาม พ.ร.บ. ๒๕๕๑

มาตรา ๗๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยา
ข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนด โดยมีมุ่งประสงค์

- ให้เป็นข้าราชการที่ดี
- มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ

โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การยัดมันและยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
๒. ความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบ
๓. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
๔. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
๕. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

มาตรา ๓๘ (ต่อ)

ให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้น ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ การกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการให้รับฟังความคิดเห็นของข้าราชการ และประกาศให้ประชาชนทราบ

มาตรา ๗๘ ข้าราชการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยา
ข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชา

- ตักเตือน
- นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนขั้นเงินเดือน
- สั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา

มาตรา ๘๗ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและ
พัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้
บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่ ก.พ. กำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ได้บังคับ บัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

- (แบบทำยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ ๔๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

หลักการและเหตุผล

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก.พ. จึงกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการเสริมสร้างและพัฒนา ให้ผู้อยู่ได้บังคับ
บัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชากระทำผิด
วินัย

๑ ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รวมถึงผู้ว่าราชการ จังหวัด ดำเนินการดังนี้

๑.๑ กำหนดเรื่องการเสริมสร้าง พัฒนา และป้องกัน
ไว้ในยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาข้าราชการ
แผนการสร้างผู้นำ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใน
องค์กร และจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

๑.๒ มอบหมายหน่วยงานดำเนินการตาม ตาม ๑.๑ โดย...

เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในเชิงบูรณาการระหว่างงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

๑.๓ จัดให้มีการประชุมร่วมกัน

เพื่อพิจารณา...

- องค์กรความ
- วิธีการ
- แนวทาง

ในการเสริมสร้าง
พัฒนาและป้องกัน

โดย

ศึกษาและเลือกใช้จาก
แนวทางของ ก.พ.
ที่แนบท้ายนี้มาใช้
หรือวิธีการอื่น ๆ

เพื่อรู้บทบาทและหน้าที่และสามารถดำเนินการนำไปสู่การปฏิบัติ

๑.๔ บทบาทและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา

- การเป็นผู้นำต้นแบบที่ดี
- การกำกับดูแล
- การฝึกอบรมระหว่างการทำงานปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- การฝึกอบรมระดับปฏิบัติการหรือผู้มีประสบการณ์ รวมทั้งผู้บริหาร ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชา

๒ ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ เสริมสร้าง พัฒนา และ ป้องกันด้วยวิธีการที่เหมาะสม

สนับสนุนการพัฒนาใน
รูปแบบต่าง ๆ

การส่งเสริมการพัฒนาตนเอง
และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

เปิดโอกาสให้มีการนำ
องค์ความรู้มาปรับใช้ ใน
การปฏิบัติงาน

การติดตามประเมินผล

๓ ให้ส่วนราชการส่งรายงานการประชุม ตามข้อ ๑.๓

โดยแสดงถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนด
วิธีการฯ ให้สำนักงาน ก.พ. ทราบ

๔ ให้สำนักงาน ก.พ.

- เป็นศูนย์กลางทางวิชาการ ให้คำปรึกษา สนับสนุน
ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง กำกับ ดูแล ติดตามประเมินผล
- จัดให้มีการประชุมสัมมนาประจำปี
- ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในด้านวิชาการ

๕ ให้สำนักงาน ก.พ.

สรุปรายงานประจำปีในภาพรวม รายงาน
คณะรัฐมนตรี รวมทั้งเผยแพร่แก่สาธารณชน
เพื่อยกย่องเป็นแบบอย่างและเรียนรู้ร่วมกัน

วินัยข้าราชการพลเรือน

ข้าราชการต้อง

ซื่อสัตย์สุจริต

ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

รักษาความลับ

ปฏิบัติตามคำสั่ง

รักษาชื่อเสียง

ฯลฯ

วินัย คือ

แบบแผนความประพฤติ

หรือ

ข้อปฏิบัติ

วินัย

คือลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นการ

- ควบคุมตนเอง
- ปฏิบัติตามการนำ
- อยู่ในระเบียบแบบแผน
- มีความเป็นระเบียบ

จุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัยข้าราชการ

๑. เพื่อให้ราชการดำเนินไปด้วยดี
มีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อความเจริญ ความสงบ
เรียบร้อย ของประเทศชาติ
๓. เพื่อความผาสุกของประชาชน
๔. เพื่อสร้างภาพพจน์ชื่อเสียงที่ดี
ของทางราชการ

พ.ร.บ. ๒๕๓๕

โทษวินัย

๑. ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ภาคทัณฑ์

ตัดเงินเดือน

ลดขั้นเงินเดือน

๒. ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ให้ออก

ปลดออก

ไล่ออก

พ.ร.บ. ๒๕๕๑

๑. ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ภาคทัณฑ์

ตัดเงินเดือน

ลดเงินเดือน

๒. ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ปลดออก

ไล่ออก

มาตรา ๘๐

ข้าราชการต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือ
ไม่กระทำการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด
อยู่เสมอ

ข้าราชการผู้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศ
นอกจากต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้แล้ว
ต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่
กำหนดใน กฎ ก.พ.ด้วย

มาตรา ๘๒

ข้าราชการต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ
ต่อไปนี้

๑. ซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
๒. ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กฎ
ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล
และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
๓. ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือ
ความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ
เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ

๔. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่ง
สั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ
ของทางราชการ (เสนอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนได้)

๕. อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ

๖. รักษาความลับของทางราชการ

๗. สุขภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และ
ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ

๘. ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม
และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ
เกี่ยวกับหน้าที่ของตน

๙. วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติ
หน้าที่ราชการ และปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการ

๑๐. รักษาชื่อเสียงของตน รักษาเกียรติศักดิ์
ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย

๑๑. กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๓

ข้าราชการต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม
ดังต่อไปนี้

๑. ไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
๒. ไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการ
ข้ามผู้บังคับบัญชา
๓. ไม่อาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่ง
หน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือ
ผู้อื่น

๔. ไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

๕. ไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการ
หาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือ
เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

๖. ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ
หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกับ
ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

๗. ไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการก่อกวนแก่ง
กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ

๘. ไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือ
คุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

๙. ไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง
ประชาชนผู้ติดต่อราชการ

๑๐. ไม่กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ
ก.พ.

มาตรา ๘๔ การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้
เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๑. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

๒. ละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๓. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็น เวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

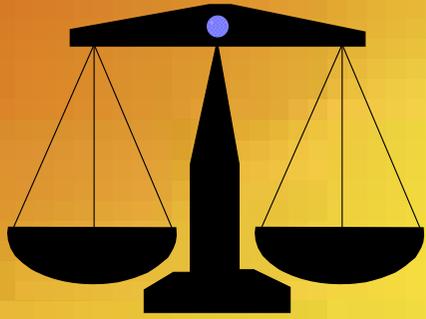
๔. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว
อย่างร้ายแรง

๕. ดุหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือ
ทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

๖. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก
หรือโทษที่หนักจากจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้น
แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ

๗. ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ
อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืน
ข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่
ราชการอย่างร้าย

๘. ละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรา ๘๐ วรรคสอง มาตรา ๘๒ (๑๑) หรือ
ฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ.
กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ความผิดทางวินัย

- ไม่มีอายุความ
- การลงโทษต้องดำเนินการตามกฎหมาย
- ผู้สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษ
ได้
  - สภาพการเป็นข้าราชการ
    - ขณะกระทำผิด
    - ขณะลงโทษ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการพลเรือน

พ.ศ. 2552-2556

จุดเน้น

1. บริหารทรัพยากรบุคคลข้าราชการพลเรือนโดย

1. หลักคุณธรรม
2. หลักจริยธรรม
3. หลักสมรรถนะ
4. หลักผลงาน
5. หลักความสมดุลระหว่างงานและคุณภาพชีวิต

2. การเปลี่ยนแปลงมุมมองต่อระบบบริหารข้าราชการ

เดิม

เน้นการพัฒนา
ข้าราชการ
ให้มีความ
เชี่ยวชาญ
เฉพาะด้าน

เป็น

เน้นให้ข้าราชการ
รู้รอบ รู้ลึก และเป็นแรงผลักดัน
ต่อความสำเร็จขององค์กร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการพลเรือน พ.ศ. 2552-2556

หลักการ

เสริมสร้างให้ข้าราชการพลเรือนมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิตมีขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจภาครัฐ และประโยชน์สุขประชาชน

วิสัยทัศน์

ในปี 2556

ข้าราชการพลเรือนต้องมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติราชการ อย่างมืออาชีพ เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552-2556

พันธกิจ

เสริมสร้างพัฒนาผู้นำและข้าราชการพลเรือนทุกระดับ
ตามสมรรถนะ และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ
ของข้าราชการทุกระดับให้ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ
เกิดผลสัมฤทธิ์ คุ่มค่า
เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการพลเรือน พ.ศ. 2552-2556

ยุทธศาสตร์ ที่ 1

- การพัฒนาคุณภาพข้าราชการในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของสมรรถนะ

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

- การพัฒนาข้าราชการให้เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย และเข้าถึงประชาชน

ยุทธศาสตร์ ที่ 3

- การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกระดับในองค์กร โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สามารถเป็นผู้นำตนเอง ผู้นำทีม ผู้นำองค์กรและผู้นำเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ ที่ 4

- การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการทุกคน ทุกระดับให้มีพลังกายที่เข้มแข็ง และพลังใจที่พร้อมอุทิศเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

การพัฒนา
ข้าราชการให้
เป็นคนดี มี
ความซื่อสัตย์
สุจริต
มีคุณธรรม
จริยธรรม
มีวินัย และ
เข้าถึง
ประชาชน

กลยุทธ์

1. สรรหาและคัดเลือก
บุคคลที่มีความสามารถ
และ คุณสมบัติ
ของการเป็นคนดี
มีความซื่อสัตย์สุจริต
มีคุณธรรม จริยธรรม
ตามระบบคุณธรรม
เข้ารับราชการ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนเครื่องมือ/วิธีการ
ที่ใช้ในการสรรหาและ
คัดเลือกที่ได้มาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

การพัฒนา
ข้าราชการให้
เป็นคนดี มี
ความซื่อสัตย์
สุจริต
มีคุณธรรม
จริยธรรม
มีวินัย และ
เข้าถึง
ประชาชน

กลยุทธ์

2. กำหนดหลักเกณฑ์
และกรอบ
มาตรฐานทาง
คุณธรรม จริยธรรม
ข้อบังคับจรรยาและ
การประเมินทั้งด้าน
คุณลักษณะภายใน
ของบุคคล และวิธี
ปฏิบัติงานรวมทั้งมี
การบังคับใช้อย่าง
เป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด

ร้อยละความสำเร็จ ของ

1. การจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม
ของส่วนราชการ
2. การจัดทำมาตรฐาน
ทางคุณธรรม จริยธรรม และ
ข้อบังคับจรรยาของหน่วยงาน
3. รายงานการใช้หลักธรรมา -
ภิบาลภาครัฐ ในการบริหารและ
ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา
ข้าราชการของหน่วยงาน
4. รายงานการบังคับใช้มาตรฐานฯ
และร้อยละของข้าราชการ
ที่ไม่ปฏิบัติตาม

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

การพัฒนา
ข้าราชการให้
เป็นคนดี มี
ความซื่อสัตย์
สุจริต
มีคุณธรรม
จริยธรรม
มีวินัย และ
เข้าถึง
ประชาชน

กลยุทธ์

3. เสริมสร้างจิตสำนึกการ
เป็นข้าราชการที่ดีอย่าง
ต่อเนื่อง และพัฒนา
ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ
ให้เป็นแบบอย่างที่ดี
สามารถจูงใจและพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม
ผู้ใต้บังคับบัญชา และ
สนับสนุน การปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทาง
คุณธรรม จริยธรรม
และจรรยา

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละความสำเร็จ ของ
การพัฒนาระบบการ
พัฒนาก่อนเข้าสู่ระบบ
ราชการ
2. จำนวนหลักสูตรด้าน
คุณธรรม จริยธรรม
และร้อยละของข้าราชการ
ที่ได้รับการพัฒนาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

การพัฒนา
ข้าราชการให้
เป็นคนดี
มีความซื่อสัตย์
สุจริต
มีคุณธรรม
จริยธรรม
มีวินัย และ
เข้าถึง
ประชาชน

กลยุทธ์

3. เสริมสร้างจิตสำนึกการ
เป็นข้าราชการที่ดีอย่าง
ต่อเนื่อง และพัฒนา
ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ
ให้เป็นแบบอย่างที่ดี
สามารถจูงใจและพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม
ผู้ใต้บังคับบัญชา และ
สนับสนุน การปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทาง
คุณธรรม จริยธรรม
และจรรยา

ตัวชี้วัด

3. รายงานผลการเรียนรู้
หลักการบริหารงาน
จากองค์การที่มี
การวางแผนการ
บริหารงาน
อย่างเป็นระบบ และ
มีวัฒนธรรมองค์กร
ที่มีความเพียร
ความรอบคอบ รอบรู้
เรียบง่ายประหยัด
และการนำมาปรับใช้

ยุทธศาสตร์ ที่ 2

การพัฒนา
ข้าราชการให้
เป็นคนดี มี
ความซื่อสัตย์
สุจริต
มีคุณธรรม
จริยธรรม
มีวินัย และ
เข้าถึง
ประชาชน

กลยุทธ์

3.เสริมสร้างจิตสำนึกการ
เป็นข้าราชการที่ดีอย่าง
ต่อเนื่อง และพัฒนา
ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ
ให้เป็นแบบอย่างที่ดี
สามารถจูงใจและพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม
ผู้ใต้บังคับบัญชา และ
สนับสนุน การปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทาง
คุณธรรม จริยธรรม
และจรรยา

ตัวชี้วัด

ร้อยละความสำเร็จของ

4. การเรียนรู้เรื่อง
หลักธรรมาภิบาลภาครัฐ
5. การเรียนรู้
โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ
6. โครงการส่งเสริมเชิดชู
และถ่ายทอด
ประสบการณ์ของ
ข้าราชการที่เป็น
แบบอย่างที่ดี

ความเชื่อใจไว้วางใจในภาครัฐ
(Public Trust)

ความเชื่อใจไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อภาครัฐและข้าราชการ

ความเชื่อใจไว้วางใจในรัฐบาล หน่วยงานราชการ และข้าราชการ คือ ระดับของ
ความมั่นใจที่ประชาชนมีต่อรัฐบาล หน่วยงานราชการ และข้าราชการในการทำสิ่งที่
ถูกต้อง เหมาะสม ซื่อสัตย์ ในฐานะตัวแทนของปวงชนของประเทศ

ความสำคัญของความเชื่อใจไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อภาครัฐ และข้าราชการ

องค์กรแห่งความร่วมมือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ให้ความสำคัญกับความเชื่อใจไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อภาครัฐเป็นอย่างมาก โดยเห็นว่าจริยธรรม (Ethics) ในระบบราชการเป็นพื้นฐานของความเชื่อใจไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อภาครัฐ และเป็นกุญแจนำไปสู่ธรรมาภิบาลที่ดี

แนวทางการเสริมสร้างและฟื้นฟูความเชื่อใจไว้วางใจ

องค์กรสหประชาชาติ ได้วางกรอบไว้ 3 ประเด็น คือ

๑. คุณธรรม จริยธรรม และความพร้อมรับผิดชอบในภาครัฐ

๒. การปรับปรุงการให้บริการของภาครัฐโดยการกระจายอำนาจในระบบ
ธรรมาภิบาล

๓. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของทักษะความเป็นผู้นำของบุคลากรใน
ภาครัฐ

แนวทางการเสริมสร้างและฟื้นฟูความเชื่อใจไว้วางใจ

องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 3 มิติ ได้แก่

๑. การวางรากฐานและการสื่อสารค่านิยมหลักและมาตรฐานจริยธรรมให้แก่ข้าราชการ เพื่อจัดทำแนวทางที่ชัดเจนและคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาทางจริยธรรม
๒. การส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรมโดยการป้องกันสถานการณ์ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการให้รางวัลแก่พฤติกรรมที่มีจริยธรรมโดยสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
๓. ติดตามและรายงานการปฏิบัติตามแนวทางและคำแนะนำตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และดำเนินการตรวจสอบและลงโทษพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง

Corruption Perception Index

Source : *Transparency International*

2008		2007
Rank	Country	Rank
1	Denmark	1
1	New Zealand	1
1	Sweden	4
4	Singapore	4
5	Switzerland	7
7	Netherlands	7
9	Australia	11

2008		2007
Rank	Country	Rank
72	China	72
39	Taiwan	34
41	South Korea	43
47	Malaysia	43
80	Thailand	84
121	Vietnam	123
141	Philippines	131

Corruption Perceptions Index 2009

Rank	Country	CPI 2009 Score
1	New Zealand	9.4
2	Denmark	9.3
3	Singapore	9.2
3	Sweden	9.2
5	Switzerland	9.0
6	Finland	8.9
12	Hong Kong	8.2
17	Japan	7.7
39	South Korea	5.5
56	Malaysia	4.5

Rank	Country	CPI 2009 Score
84	Thailand	3.4 ↓
111	Indonesia	2.8
120	Vietnam	2.7
158	Laos	2.0
158	Cambodia	2.0

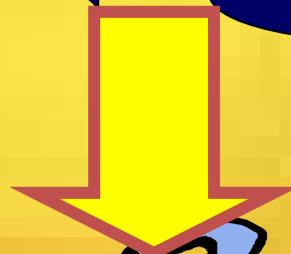
10 = Highly clean
0 = Highly corrupt

กรอบของการสร้างและรักษาคุณธรรมของข้าราชการ

การส่งเสริมคุณธรรม
+ พัฒนาคุณธรรม

การป้องปรามพฤติกรรมไม่ดี
+ ลงโทษทางวินัย

ดี ?

เก่ง ?

กรอบของความประพฤติที่พึงปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณธรรม

**ประมวล
จริยธรรม
จรรยา**

ความประพฤติ,
กิจการที่ควรประพฤติ
ในหมู่ในคณะ

กรอบของความประพฤติที่
ต้องห้ามหรือต้องปฏิบัติ
เพื่อให้เกิดคุณธรรม

**วินัย
กฎ ระเบียบ**

เครื่องควบคุม
พฤติกรรมของ
ข้าราชการ

จรรยา

ความแตกต่างระหว่างจรรยาและวินัย

วินัย

- ใช้กำกับผู้ประกอบวิชาชีพใดหนึ่ง
- มีจุดมุ่งหมายเพื่อธำรงเกียรติ ศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อ การกิจในการประกอบวิชาชีพนั้น
- บังคับในระดับ”พึง” โดยจะต้องมี จิตสำนึกในความเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพนั้น = เป็นการบังคับทั้ง จิตใจและการกระทำ
- พิจารณาความผิดจรรยาจาก ” จิตสำนึก” เป็นหลัก

- ใช้กับผู้ทำงานทั่วไป
- มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดผล สัมฤทธิ์ต่อภารกิจของงานที่ ทำ
- บังคับในระดับ”ต้อง” ซึ่งเป็น การบังคับ “การกระทำ” ไม่ได้บังคับจิตใจ
- พิจารณาความผิดวินัยจาก ” การกระทำ” เป็นหลัก

การจัดระเบียบข้าราชการตามรัฐธรรมนูญ

พ.ศ.2550

- มาตรา 78 (4) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

นิติธรรม โปร่งใส ความรับผิดชอบ
ตรวจสอบได้ คัมค่า การมีส่วนร่วม

แผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ.2551-2554)

เน้นนโยบายการบริหารจัดการที่ดี โดยได้กำหนดเป้าหมายเชิง
นโยบายให้ระบบการบริหารงานภาครัฐสามารถอำนวยความสะดวก
สะดวกและให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งยกระดับคุณภาพ
มาตรฐาน และธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยได้
กำหนดกลยุทธ์ 3 ด้าน

แผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ.2551-2554)

🔔 การเสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐและพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ

🔔 สนับสนุนความเข้มแข็งภาคประชาชนโดยการสร้างเครือข่ายกลไกการตรวจสอบของภาคประชาชน

🔔 การพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปลุกฝังจิตสำนึกคุณธรรม เพิ่มประสิทธิภาพ กลไกการตรวจสอบภาครัฐ เกณฑ์สากล เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และการยอมรับจากนานาประเทศ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ.2551

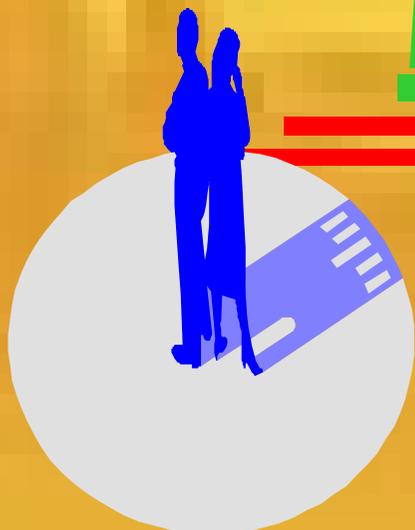
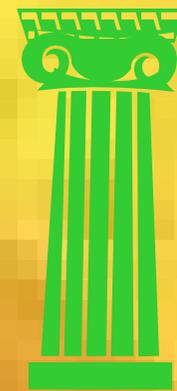
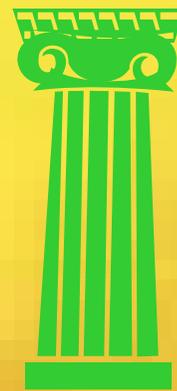
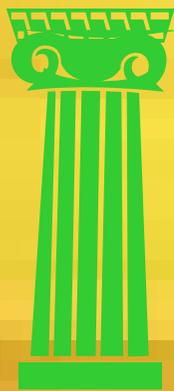

หลักการที่ยึดถือในการบริหารงานบุคคลภาครัฐ

หลักคุณธรรม
(Merit)

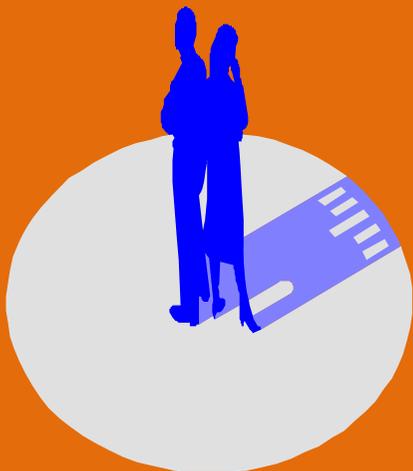
หลักสมรรถนะ
(Competency)

หลักผลงาน
(Performance)

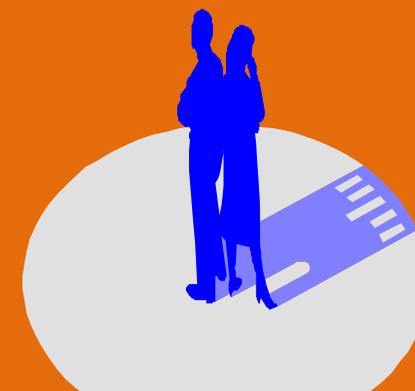

กระจายความรับผิดชอบ
ในการบริหารทรัพยากรบุคคล

มาตรา 34 ให้หลักปรัชญาพื้นฐานของ
ความเป็นมืออาชีพของข้าราชการคือ
ให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมี
คุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

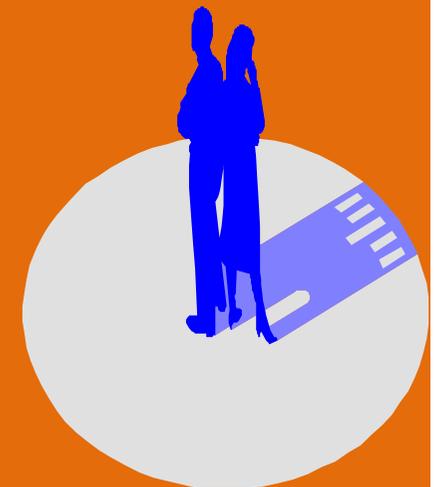
- มาตรา 42** การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือน
สามัญ ให้ดำเนินถึงระบบคุณธรรม 5 ประการ คือ
- (1) การบรรจุแต่งตั้งต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ
ของบุคคล ความเสมอภาค **ความเป็นธรรม** และ
ประโยชน์ของทางราชการ
  - (2) การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์
และประสิทธิภาพขององค์กร และลักษณะของงาน
โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่**เป็นธรรม**

(3) การพิจารณาความดีความชอบ ต้องเป็นไปอย่างเป็น
ธรรมโดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ และความ
ประพฤติ และจะนำความดีเห็นทางการเมืองหรือสังกัด
พรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณามีได้

(4) การดำเนินการทางวินัย ต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรม
และโดยปราศจากอคติ

(5) การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

มาตรา 52 การสรรหาเพื่อให้ได้บุคคลมา
บรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามระบบ
คุณธรรมและคำนึงถึง**พฤติกรรมทางจริยธรรม**
ของบุคคลดังกล่าว ตลอดจนประโยชน์ของทาง
ราชการ

มาตรา 72 ให้ส่วนราชการมีหน้าที่เพิ่มพูน
ประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการ
เพื่อให้มีคุณภาพ *คุณธรรม จริยธรรม* คุณภาพชีวิต
มีขวัญกำลังใจ

มาตรา 73 ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติต่อ
ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมี*คุณธรรมและเที่ยงธรรม* และ
เสริมสร้างแรงจูงใจให้ดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดี

๑. ยึดมั่นและยืนหยัด
ทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๒. ซื่อสัตย์
รับผิดชอบ
ตรงไปตรงมา

ค่านิยมหลัก
จรรยาข้าราชการ

๕. มุ่งผล
สัมฤทธิ์ของงาน

๓. มีกลไกทำงาน
โปร่งใส
ตรวจสอบได้

๔. ไม่เลือก
ปฏิบัติ

กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Moral Courage)

- ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ชอบธรรม
- เสียสละ
- ยึดหลักวิชา และจรรยาวิชาชีพ
- ไม่ยอมโอนอ่อนตามอิทธิพลใด ๆ

ซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ (Integrity and Accountability)

- ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา
- แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
- อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชน
- รักษาประโยชน์ส่วนรวม
- รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานขององค์กร และต่อการพัฒนาปรับปรุงระบบราชการ

โปร่งใส ตรวจสอบได้ (Transparency)

- ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้ มีความโปร่งใส
- มีวิธีการให้ประชาชน/กลไกของรัฐตรวจสอบได้
- เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขต

ไม่เลือกปฏิบัติ (Nondiscrimination)

- บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเน้นความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดและถูกต้อง
- ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความมีน้ำใจ เมตตา เอื้อเฟื้อ
- ปฏิบัติหน้าที่การงานบนหลักการความเสมอภาค

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (Results-oriented)

- ทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด เกิดผลดีต่อหน่วยงาน และส่วนรวม
- ใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่า เสมือนการใช้ทรัพยากรของตนเอง
- เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์ และค่าใช้จ่าย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

หมวด 13

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 279 มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวล จริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบ ในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง กำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งให้ ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

จรรยาข้าราชการ

- ควรกำหนดเป็นมาตรฐานกลางสำหรับข้าราชการพลเรือนทุกส่วนราชการ โดยมี ก.พ. เป็นองค์กรควบคุม

มาตรา 279 และ มาตรา 280 รัฐธรรมนูญ ฯ 2550 บัญญัติว่า มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำ (ประมวลจริยธรรมดังกล่าวจะคลุมถึงจรรยาวิชาชีพของข้าราชการพลเรือน และมีมาตรการบังคับ(sanction)ด้วยการลงโทษทางวินัยด้วย

ค่านิยมหลัก (Core Value)

สำหรับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตามรัฐธรรมนูญ ฯ พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 และมาตรา 280

1. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
2. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
3. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
4. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
5. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
6. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
7. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน และมีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
8. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข
9. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

จรรยาข้าราชการ

- จรรยาข้าราชการตามมาตรา 78 เป็นจรรยาข้าราชการของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งส่วนราชการเป็นผู้จัดทำเพื่อใช้บังคับเฉพาะข้าราชการในสังกัดของตน
- ใช้ในทางเสริมสร้าง โดยชักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน หรือการพัฒนาเท่านั้น
- ไม่ใช่เพื่อการกลั่นกรองว่าควรจะให้ประกอบวิชาชีพนี้ต่อไปหรือไม่ ดังเช่น จรรยาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร ซึ่งมีสภาวิชาชีพนั้น ๆ ควบคุมและกลั่นกรองอยู่

(ต่อ)

มาตรา 81 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา 82 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำตามข้อปฏิบัติ ดังนี้

(1) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

(2) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

.....
.....

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒

**การบริหาร
จัดการที่ดี**

หลักนิติธรรม
หลักคุณธรรม
หลักความโปร่งใส
หลักการมีส่วนร่วม
หลักความรับผิดชอบ
หลักความคุ้มค่า

พ.ร.ฎ. หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

กรอบแนวคิดมาตรการสร้างราชการใสสะอาด

จัดการกรณีทุจริต

- เร่งรัดดำเนินการทางวินัย
- ส่งเสริมบุคคลภายนอกมีส่วนร่วมตรวจสอบ
- มีช่องทางแจ้งเบาะแสทุจริต
- แจ้งรายชื่อเอกชนที่ได้รับคำพิพากษาว่าทุจริต

จิตสำนึกราชการใสสะอาด

- จัดทำและบังคับใช้มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม
- เผยแพร่ วรรณคดี และส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และมาตรฐานฯ
- ยกย่องเชิดชูคนดีโดยเชื่อมโยงความประพฤติ ผลงาน กับการให้รางวัล
- ลดการใช้ดุลยพินิจของบุคคล

กรอบการสร้าง
ความโปร่งใสและใสสะอาด
ของหน่วยงานภาครัฐ

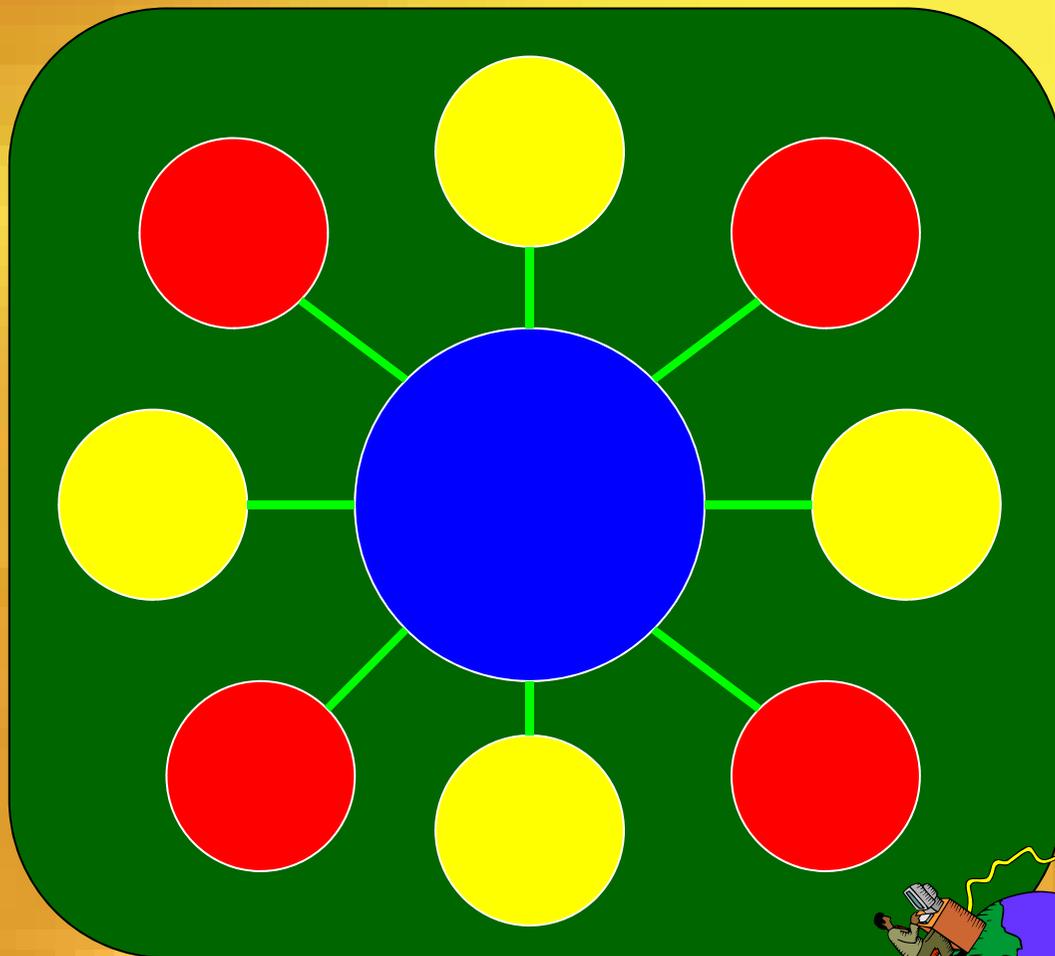
ป้องกันการทุจริต (บริหารใสสะอาด)

- ใช้การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรม
- เสริมสร้างจิตสำนึกความพร้อมรับผิด
- ส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี

สรุปหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด
โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔
สำนักงาน ป.ป.ช.

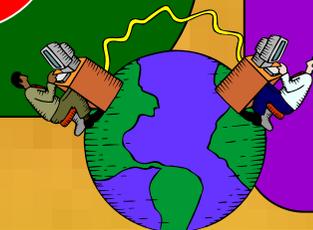
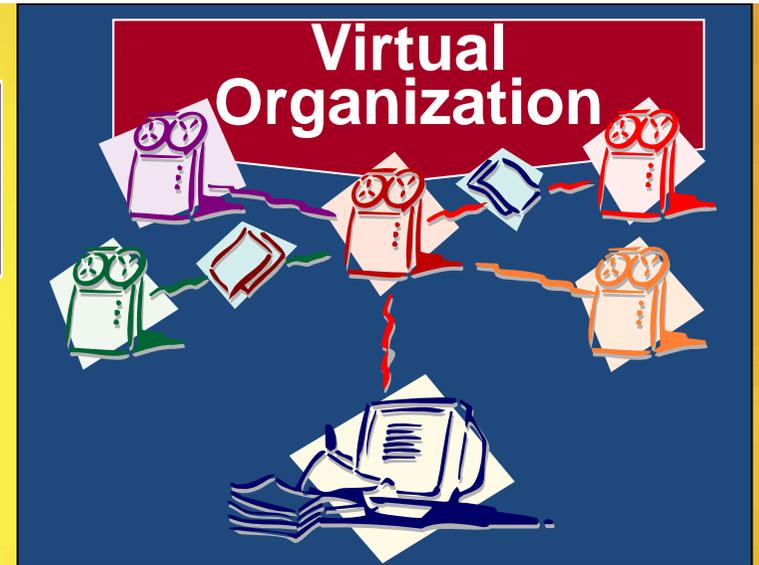
๑. การรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจาก:
  - ๑.๑ ญาติ รับได้ตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะานุรูป
  - ๑.๒ บุคคลอื่น รับได้ต้องมีมูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท
๒. หากทรัพย์สินมีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท
รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว
๓. ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุญาตให้ผู้รับเก็บไว้เป็นสิทธิ
หรือ ส่งมอบให้หน่วยงานของรัฐ หรือ ส่งคืนผู้ให้

โครงสร้างองค์กรแบบเครือข่าย

● เป็นศูนย์กลาง
วางนโยบาย/
แนวทาง/ ตรวจสอบ

● ● ปฏิบัติตาม
นโยบายแต่มีอิสระ
ในการบริหารจัดการ

ราชการยุคใหม่ภายหลังการปรับเปลี่ยน

- ทำเฉพาะภารกิจหลัก
- รวดเร็ว มีคุณภาพประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- รูปแบบองค์กรขนาดกะทัดรัด คล่องตัว มีเอกภาพ
- ข้าราชการมีคุณภาพ คุณธรรม
- เน้นการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์
- ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- มีกลไกการบริหารงานบุคคลที่หลากหลาย
- ทำงานแบบมีส่วนร่วม ใช้เทคโนโลยีทันสมัย

การบริหารงานบุคคลเชิงกลยุทธ์ (Strategic Human Resource Management)

HR Direction / Strategy: ทิศทาง/กลยุทธ์ สอดคล้องกับ เป้าหมาย
วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร

HR Motivation: ระบบกลไก/วิธีการจูงใจ

HR Capabilities: กลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง/พัฒนา
ขีดความสามารถของคนในองค์กร

ข้าราชการมืออาชีพ

โดย ๗พณ๗ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี

- * ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ
- * จงรักภักดี อุทิศตน อุทิศเวลา อุทิศเรื่องส่วนตัวให้แก่หน่วยงานอย่างเต็มที่ โดยไม่มีข้อแม้
- * เห็นความสำคัญและเกียรติแห่งความเป็นข้าราชการ
- * จลาคแต่ไม่โกง
- * เคารพผู้บังคับบัญชาอย่างจริงใจ
- * ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

อาชีพข้าราชการ

โดย ๗พณ๗ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี

- * รับราชการเพียงเพื่อเงินเดือนเลี้ยงชีพอย่างเดียว
- * ไม่มีความสำคัญของข้าราชการ
- * ไม่อุทิศตนให้กับหน่วยงาน
- * ทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม
- * ใช้เวลาว่างหรือเวลาราชการไปหากินส่วนตัว
- * หากินส่วนตัวด้วยการกระทำที่ผิดกฎหมาย

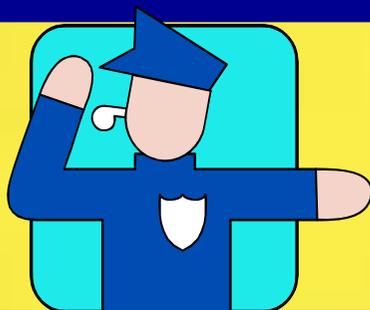
นิสสัย ๗ ประการของผู้ที่ประสบความสำเร็จ

- ๑ พุ้กำหนด พุ้กระทำ
- ๒ เริ่มด้วยเป้าหมายในใจ
- ๓ ทำในสิ่งที่สำคัญและจำเป็น
- ๔ ติดแบบชนะ-ชนะ
- ๕ เริ่มเข้าใจผู้อื่นก่อนให้ผู้อื่นเข้าใจ
- ๖ การร่วมสร้างพลัง
- ๗ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

Steven Covey U.S.A.

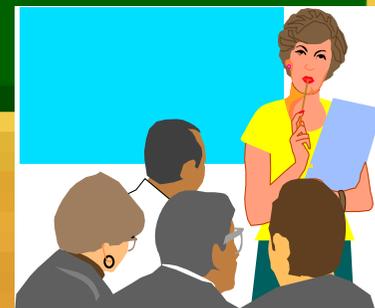
บทบาทของผู้บังคับบัญชา ในการส่งเสริมจริยธรรม

สร้างมาตรฐาน
ทางจริยธรรม/
จรรยาบรรณ

ตระหนักและ
ตอบสนองต่อ
ความเปลี่ยนแปลง

สร้างความรู้
ความเข้าใจ
แก่เจ้าหน้าที่

สร้างแรงจูงใจ

พร้อมรับสถานการณ์
เมื่อมีความผิดพลาด

เงื่อนไขของ Good Governance

Good Governance

- ความตั้งใจจริงของรัฐบาล
  - กฎหมายที่เข้มแข็ง
- เจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพเข้มแข็ง
  - สังคมต้องสนับสนุน
- กลไกถ่วงดุลย์อำนาจมีประสิทธิภาพ
- ประสานความร่วมมือกับนานาชาติ

คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๑

รัฐบาลจะบริหารราชการแผ่นดินโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ และจะปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเคร่งครัด โดยแบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการและมีกำหนดเวลาแล้วเสร็จในปีแรกอย่างชัดเจน และระยะการบริหารราชการ ๓ ปี ของรัฐบาลซึ่งมีกำหนดเริ่มต้นตั้งแต่ปีแรกเป็นต้นไป

นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง
มีคุณธรรม และมีวิทยฐานะสูงขึ้น ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการ
สอนตามโครงการคืนครูให้นักเรียน มีการดูแลคุณภาพชีวิตของครูด้วยการ
ปรับโครงสร้างหนี้และจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู ควบคู่ไปกับการ
ลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและบุคลากร
ให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่าง
คุ้มค่า

นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวร่วมกับสถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ในการปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีและการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการเบี่ยงเบนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ สร้างกระแสเชิงบวกให้แก่สังคมและเปิดพื้นที่สาธารณะที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน

นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม (ต่อ)

ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนา เพื่อให้
การบริหารจัดการ ส่งเสริม ทำนุบำรุงศาสนา มีความเป็นเอกภาพและ
ประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่าง
ศาสนิกชนของทุกศาสนา เพื่อนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการ
ดำรงชีวิตมากขึ้น

นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รวมถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนสนับสนุนการสร้างค่านิยมของสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและถูกต้องชอบธรรมและส่งเสริมเสรีภาพในการรวมกลุ่มของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ต่อ)

จัดระบบงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารผลงานและสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการส่งมอบบริการสาธารณะ พร้อมทั้งการพัฒนาข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการรุ่นใหม่ที่จะต้องเป็นกำลังสำคัญของภาคราชการในอนาคต

นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ต่อ)

ปรับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เหมาะสมกับความสามารถ และประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานในลักษณะที่อาจแตกต่างกันตามพื้นที่ ตามการแข่งขันของการจ้างงานในแต่ละสายอาชีพที่เหมาะสม และตามความจำเป็นเพื่อรักษาคนเก่ง คนดีไว้ในราชการ รวมทั้งการสร้างความสมดุลของคุณภาพชีวิตข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีขวัญกำลังใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๕

มาตรา ๗๗ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๕

มาตรา ๗๘ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ดังต่อไปนี้

บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง
ของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

พัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรม
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การ
บริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๕

มาตรา ๗๕ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๕

มาตรา ๘๓

รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรา ๘๔

รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ
สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการ
ประกอบกิจการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๑๓

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๗๕ มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ

หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงาน

เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษ

ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งให้ถือว่า

เป็นการกระทำผิดทางวินัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมวด ๑๓

จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๘๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมี

อำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม

ตามมาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๐๔ ให้ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๕ ให้แล้วเสร็จ

ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

